

რატომ არის უხმო მარქსიზმ-ლენინიზმისათვის პიროვნების კულტი?

(გ ა გ რ ძ ე ბ ა)

ავითარებდა რა ისტორიის მატერიალისტურ გაგებას, რომელიც მარქსმა და ენგელსმა აღმოაჩინეს, ვ. ი. ლენინი მთელ თავის სიცოცხლეში შეუძლებლად ებრძოდა მარქსიზმისადმი მტრულ ნაროდნიკულ, ხოლო შემდეგ ესტრულ შეხედულებებს „ყოველშემაღლე გმირების“ და უფერული, უსახო, უმოქმედო „ბრბოს“ შესახებ.

„მარქსიზმი, — წერს ლენინი, — იმით განსხვავდება ყველა სხვა სოციალისტური თეორიისაგან, რომ იგი საუცხოოდ აერთებს საქმის ობიექტური მდგომარეობისა და ევოლუციის ობიექტური მსვლელობის ანალიზის სრულ მეცნიერულ სიფიზისს და მასების რევოლუციური ენერჯის, რევოლუციური შემოქმედების, რევოლუციური ინიციატივის მნიშვნელობის გადაჭრით აღიარებას, — აგრეთვე რა თქმა უნდა, იმ ცალკეულ პიროვნებათა, ჯგუფთა, ორგანიზაციათა და პარტიათა მნიშვნელობის აღიარებას, რომელთაც უნარი შესწევთ მოსინჯონ და განახორციელონ კავშირი ამა თუ იმ კლასებთან.“ (თხზ., ტომი 13, გვ. 29).

ისტორიაში პიროვნების როლისა და მასების როლის სწორი გაგებისათვის ბევრი რამ გააუფლა ერთ-ერთმა გამოჩენილმა მარქსისტმა გ. ვ. პლეხანოვმა, რომლის აზრით სწორი არ იქნება მივიჩნიოთ, რომ ისტორია არის გამოჩენილ პიროვნებათა საქმე, რომლებიც თვითნებურად უწერავენ ცნებებს გაუნათლებელ მორჩილ მასას; ისტორიას, ამბობდა იგი, ხალხი აკეთებს.

მარქსიზმი არ უარყოფს გამოჩენილ ადამიანთა როლს ისტორიაში, მშრომელთა ბედობების როლს რევოლუციურ განმათავისუფლებელი მოძრაობის ხელმძღვანელობაში, ახალი საზოგადოების მშენებლობაში. ვ. ი. ლენინმა მთელი ძალით აღნიშნა რევოლუციური ბელადების, როგორც მასების ორგანიზატორების როლი. ისტორიის მატერიალისტური გაგება, რომელიც მარქსიზმ-ლენინიზმის კლასიკოსებმა შეიმუშავეს, იმის აღიარებაა, რომ მშრომელი მასები, ხალხი, არიან ახალი საზოგადოების შემოქმედნი, საშუალებების გვაძლევს სწორად გავიგოთ და შევაფასოთ ბელადების, ორგანიზატორების, თაოსნების, გმირების როლი, რომლებსაც ქმნის და აწინაურებს თვით ხალხი. გამოჩენილ პიროვნებებს, თავიანთ თავისებურებათა მეორებით, რაც მათ ყველაზე უნარიანს ხდის საზოგადოებრივი ინტერესებისადმი სამსახურისათვის, შეუძლიათ სერიოზული როლი შეასრულონ საზოგადოებაში როგორც მარქსიზმ-ლენინიზმის

სემის ორგანიზატორებმა, წინამძღოლებმა, რომლებსაც მოვლენები ესმით უფრო ღრმად და ხედავენ უფრო შორს, ვიდრე სხვები.

ამხილებდა რა წვრილბურჟუაზიულ, მონარქისტო ინტელიგენტ-რადიკალებს, რომლებიც ილაშქრებდნენ პარტიის ორგანიზატორული როლისა და ავტორიტეტის წინააღმდეგ, ლენინი ამბობდა:

„მუშათა კლასს, რომელიც მთელ მსოფლიოში აწარმოებს ძნელსა და შეუპოვარ ბრძოლას სრული განთავისუფლებისათვის, — ავტორიტეტები ესაჭიროება, — მაგრამ, რა თქმა უნდა, მხოლოდ იმ აზრით, რა აზრითაც ახალგაზრდა მუშებს ესაჭიროებათ ძველ მებრძოლთა გამოცდილება ჩაგვრისა და ექსპლოატაციის წინააღმდეგ, — იმ მებრძოლთა, რომლებსაც მრავალი გაფიცვა ჩაუტარებიათ, მონაწილეობა მიუღიათ მთელ რიგ რევოლუციებში და რომელნიც გამოიბრძვიდნენ რევოლუციური ტრადიციებით და ფართო პოლიტიკური თვალთახედვით. პროლეტარიატის მსოფლიო ბრძოლის ავტორიტეტი ესაჭიროება ყველა ქვეყნის პროლეტარებს... თვითვეული ქვეყნის მოწინავე შეგნებული, უშუალოდ მებრძოლი მუშების კოლექტიურობა ყველა ასეთს საკითხში ყოველთვის ყველაზე დიდი ავტორიტეტი იქნება.“ (თხზ., ტომი 11, გვ. 497-498).

საბჭოთა ხალხის ბელადი და ორგანიზატორი მის ბრძოლაში ახალი საზოგადოებისათვის არის კომუნისტური პარტია, რომელიც შედგება მუშათა კლასის, მშრომელი გლეხობისა და ინტელიგენციის მოწინავე ნაწილისაგან, ხოლო პარტიის კოლექტიური ხელმძღვანელი, მისი პრინციპების დამცველი და განმარტებელი არის ცენტრალური კომიტეტი რომელსაც ირჩევენ პარტიის საუკეთესო ძალებისაგან, რომლებიც ერთ მთლიანობად აერთიანებენ მის მრავალმხრივ გამოცდილებას.

კომუნისტურ პარტიას, საბჭოთა ხალხს უფლება აქვთ იამაყონ სახელმწიფო მშენებლობის, ეკონომიკისა და კულტურის ყველა დარგში თავიანთი თავდადებული შრომის, თავიანთი შემოქმედებითი საქმიანობის დიდი ნაყოფით. საბჭოთა კავშირის, ჩვენი საზოგადოებრივი და სახელმწიფოებრივი წყობილების საშინაო და საგარეო მდგომარეობა ახლა უფრო მტკიცე და ურყევა, ვიდრე ოდესმე.

საბჭოთა წყობილების დიადმა ძალამ, სოციალისტური სისტემის გიგანტურმა უპირატეობამ საშუალება მისცეს პარტიას, სახელმწიფოს, ხალხს

დაესახათ მეექვსე ხუთწლეულში სახალხო მეურნეობის განვითარების ახალი ამოცანები, რომლებმაც თავისი გრანდიოზული მასივი განაცვიფრეს მთელი მსოფლიო, და შესდგომოდნენ ამ ამოცანების შესრულებას.

მუშათა კლასისა და გლეხობის კავშირი, სსრ კავშირის ხალხთა ძმური მეგობრობა, ხალხის დაუცხრომელი სიყვარული სოციალისტური სამშობლოსადმი, მთელი საბჭოთა საზოგადოების ურყევი მორალურ-პოლიტიკური ერთიანობა საბჭოთა წყობილების, მისი ძლიერებისა და აყვავების გრანტიის საფუძველია. ბრძნული ხელმძღვანელობა ჩვენი სახელგანთავისუფლებელი პარტიისა, რომელსაც მტკიცედ მიჰყავს ჩვენი ქვეყანა ლენინური გზით, იყო, არის და იქნება საბჭოთა საზოგადოების ძალი-სა და სიმტკიცის წყარო, საბჭოთა საზოგადოებისა, რომელიც განუხრელად მიდის წინ თავისი დიდი მიზნისაკენ — კომუნისტური პარტიისა და

საბჭოთა სახელმწიფოს დამაარსებელი და ბელადი ვ. ი. ლენინი ყოველთვის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდა პარტიის როლს საბჭოთა სახელმწიფოსადმი და სოციალისტური მშენებლობის მთელი მსვლელობისადმი ხელმძღვანელობაში. აღნიშნავდა რა კომუნისტური პარტიის, როგორც ჩვენი ქვეყნის მმართველი პარტიის, დიდ პასუხისმგებლობას, ლენინი ზუსტად იცავდა თვითონ და მოთხოვდა ყველა კომუნისტისაგან დაეცვათ პარტიული ცხოვრების ნორმები და ხელმძღვანელობის პრინციპები, რომლებიც პარტიამ დიდი გამოცდილების საფუძველზე შეიმუშავა. უმოთავე ამ პრინციპებში არის ხელმძღვანელობის კოლექტიურობა, რომელიც გამოიძინარეობს თვით პარტიის ბუნებიდან, პარტიისა, რომელსაც საფუძვლად უდევს დემოკრატიული ცენტრალიზმი, სადაც შეხამებულია პარტიის წევრთა აქტივობა, ინიციატივა და თვითმოქმედება რკინისებურ დისციპლინასთან. ლენინი ამბობდა, რომ რევოლუციის წამოყენებს „კოლექტიურ ორგანიზატორულ ტლანტს, ურომლისოდაც პროლეტარების მილიონიანი არმიები ვერ მიღწევენ გამარჯვებას“. (თხზ., ტომი 29, გვ. 97).

პიროვნების კულტმა და ი. ბ. სტალინის სიცოცხლისა და მოღვაწეობის უკანასკნელ პერიოდში ამ კულტის გავლენით შექმნილმა ხელმძღვანელობის პრაქტიკამ დიდი ზიანი მოგვაცენა. სტალინი რომ უაღრესად ყოფდა პარტიული ცხოვრების

ნორმებს და პარტიული ხელმძღვანელობის კოლექტიურობის პრინციპს, ხშირად ერთ-პიროვნულად რომ წყვეტდა საკითხებს, ეს იწვევდა პარტიული პრინციპებისა და პარტიული დემოკრატიის დამახინჯებას რევოლუციური კანონიერების დარღვევას, დაუსაბუთებელ რეპრესიებს.

მხოლოდ პიროვნების კულტის შედეგად და პარტიული ცხოვრების ნორმების იმ დარღვევითა შედეგად, რომლებიც დაკავშირებული იყო ამ კულტთან, შეძლეს იმპერიალიზმის ისეთმა პირწაგრძნობმა აგენტმა, როგორც იყო ბერია, და მისმა თანამონაწილეებმა გამძვრალიყვნენ ხელმძღვანელობის პარტიისა და სახელმწიფოში. იმ გარემოებამ, რომ ცენტრალურმა კომიტეტმა გამოაშკარავა და გაანადგურა ბერიას საზიზარარი, გამცემლური ბანდა, შესაძლებელი გახდა აღმოგვეჩვენა სოციალისტური კანონიერების დარღვევანი და სავსებით აღგვედგინა პარტიული ცხოვრების ლენინური ნორმები, სოციალისტური კანონიერების ნორმები და პრინციპები.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, პარტიის XX ყრილობის მტკიცე გამოსვლას პიროვნების კულტის წინააღმდეგ, ამ კულტის მავნეობის თანმიმდევრულ, ფართო ახსნა-განმარტებას უდიდესი თეორიული და პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს.

პარტიული ყრილობებისა და კონფერენციების, ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების რეგულარული მოწყობა, პარტიის სხვა უმაღლესი ორგანოებისა და მისი ადგილობრივი ორგანიზაციების სისტემატური მუშაობა, კოლექტიურ გადაწყვეტილებათა ფართო განხილვა და შემუშავება უცილობელი წესია ჩვენი პარტიისა, რომელიც პასუხისმგებელია დიდი სახელმწიფოს, ხალხის ბედისათვის, ჩვენს ქვეყანაში კომუნისტების აშენებისათვის.

„მასას, — გვასწავლიდა ლენინი, — უნდა ჰქონდეს თავისი პასუხისმგებელი ხელმძღვანელების არჩევის უფლება. მასას უნდა ჰქონდეს მათი შეცვლის უფლება, მასას უნდა ჰქონდეს უფლება იცოდეს და შეამოწმოს მათი მოღვაწეობის ყოველი, თვით უმცირესი ნაბიჯიც კი. მასას უნდა ჰქონდეს უფლება წამოაყენოს მასის გამოუკლებელი ყველა მუშა წევრი განმარტულეზელ ფუნქციებზე. მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ კოლექტიური შრომის პროცესის დატოვება შეიძლებოდა განსაზღვრული ხელმძღვანელობის გარეშე. ხელმძღვანელის პასუხისმგებლობის ზუსტად დადგენის გარეშე, ხელმ-

ძღვანელის ნებისყოფის ერთიანობით შექმნილი უსასტიკესი წესრიგის გარეშე.“ (თხზ., ტ. 27, გვ. 245).

ვიბრძვიტ რა პიროვნების კულტის წინააღმდეგ, უნდა გვახსოვდეს, რომ მარქსიზმ-ლენინიზმისათვის უცხოა წვრილბურჟუაზიული, ანარქისტული შეხედულებანი, რომლებიც უარყოფენ მასების ხელმძღვანელების, ორგანიზატორების როლს. სოციალისტური მშენებლობის უმდიდრესი გამოცდილება გვასწავლის, რომ ხელმძღვანელობის კოლექტიურობის, სოციალისტური დემოკრატიზმის ფართო განვითარების პრინციპი სრულიადაც უარყოფს ცალკეული ხელმძღვანელის როლსა და პასუხისმგებლობას მინდობილი საქმისათვის. იგრეთვე ცნობილია, რომ კომუნისტური პარტია იცავდა და იცავს ხელმძღვანელობის ერთმმართველობის პრინციპს საწარმოებში, სამხედრო საქმეში.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა გადაწყვიტა ღონისძიებანი განახორციელო პარტიული ცხოვრების ლენინური ნორმების აღსადგენად, პარტიის ყველა რგოლში, თავიდან ბოლომდე, კოლექტიური ხელმძღვანელობის პრინციპის აღსადგენად, თვითკრიტიკისა და ნაკლოვანებათა კრიტიკის განსაზღვრულ, უმნიშვნელოვანეს საკითხთა კოლექტიური განხილვისა და გადაწყვეტისათვის.

ცხოვრება გვიჩვენებს, რომ კოლექტიური ხელმძღვანელობის ლენინური პრინციპების აღდგენამ და პიროვნების კულტის წინააღმდეგ ბრძოლამ მშრომელთა ფართო მასების აქტივობისა და შემოქმედებითი ინიციატივის უმაღალითო აღმავლობა გამოიწვია. ეს კეთილყოფელ გავლენას ახდენს მთელ ჩვენს სამეურნეო და კულტურულ მშენებლობაზე.

პიროვნების კულტი ხელს უწყობდა იმას, რომ პარტიული და სამეურნეო მუშაობის ხელმძღვანელობაში ვაგრცულეზულიყო მანკიერი მეთოდი — შიშველი ადმინისტრირება, ნერგავდა ქვემოდან მომდინარე ინიციატივის უგულვებლყოფას. მაგალითად, სერიოზული შეცდომები იყო დაშვებული სოფლის მეურნეობისადმი ხელმძღვანელობაში. ამ შეცდომებმა გამოიწვია სოფლის მეურნეობის მთელი რიგი დიდნიშვნელოვანი დარგების უყურადღებოდ მიტოვება. ცენტრალურმა კომიტეტმა, როგორც ცნობილია, ამხილა ეს შეცდომები და განახორციელა ღონისძიებანი სოფლის მეურნეობის მკვეთრი აღმავლობისათვის, რაც უკვე გვაძლევს კარგ შედეგებს. (გაგრძელება მორიგ ნომერში)

გახეთ კოლექტიური შრომის სტამბა